

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Transformacja polityczna i ekonomiczna państw kaukaskich i środkowoazjatyckich**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-TPIEPKiA-12uST3
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny
4. Kierunek studiów: Wschodoznawstwo
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 15h W,
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
Krzysztof Fedorowicz, Prof. UAM, fedorow@amu.edu.pl
Agnieszka Smółczyńska-Wiechetek, dr, agnsmo4@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
Celem zajęć jest przedstawienie procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan). Analiza czynników mających istotny wpływ na określony model transformacji, pojawiające się problemy, poszukiwanie idealnego modelu przekształceń, perspektywy.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
TRUEPKS_1	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska zakresu transformacji politycznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, modeli transformacji, i szeroko pojmowane podstawy teoretyczne na temat ustrojów politycznych współczesnej Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji, Kazachstanu, Uzbekistanu, Tadżykistanu, Kirgistanu, Turkmenistanu.	K_W02
TRUEPKS_2	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska związane z przebiegiem procesów transformacji systemów ekonomicznych, modeli rynkowych państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.	K_W03
TRUEPKS_3	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie dotyczące konstytucyjnych podstaw ustroju państw, kompetencji naczelnych organów władzy państwowej, systemów wyborczych i ich wpływu na mechanizmy władzy państw kaukaskich i środkowoazjatyckich	K_W05
TRUEPKS_4	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu tendencje rozwojowe historii, nauk o polityce, ekonomii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz złożone związki między nimi	K_W06
TRUEPKS_5	Absolwent potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację omawianych zjawisk, formułować i rozwiązywać złożone problemy na podstawie odpowiednio wybranych źródeł i dobranych metod potrafi formułować analityczne wypowiedzi pisemne oraz do przygotowania prezentacji o charakterze naukowym i interpretacyjnym	K_U01
TRUEPKS_6	Absolwent potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o interdyscyplinarnym charakterze wschodoznawczym) pracując w grupach	K_U07
TRUEPKS_7	Absolwent potrafi samodzielnie planować i realizować pracę własną i innych	K_U08

TRUEPKS_8	Absolwent jest gotów do wykorzystywania w stopniu zaawansowanym posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K02
-----------	--	-------

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Transformacja ustrojowa na obszarze poradzieckim w ujęciu teoretycznym. Analiza podstawowych pojęć. Teoria transformacji. Modele i typ transformacji. Krytyka teorii transformacji. Teoria reżimów hybrydowych. Krytyka teorii reżimów hybrydowych. Problemy transformacji ustrojowej na obszarze b. ZSRR.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Armenia. Historia Armenii. Kulturowo-historyczne uwarunkowania tożsamości narodowej Ormian. Genocyd 1915. Ormiańska diaspora. Definiowanie narodowych interesów i próba budowy ideologii państwowej. Konflikt etniczny wokół Górskiego Karabachu, narodowe przebudzenie. Pogromy Ormian w Azerbejdżanie, starcia zbrojne. Wojna o Górski Karabach i jej konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne dla Armenii. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Armenii. Rola siły i przemocy w kształtowaniu systemu politycznego Armenii. Konflikt o Górski Karabach i jego wpływ na funkcjonowanie systemu politycznego. Transformacja ustroju konstytucyjnego Armenii. Grupy nacisku w procesie transformacji. Kwestia Górskiego Karabachu w procesie transformacji. Konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Prezydent i jego kompetencje. Elekcje parlamentarne i prezydenckie. Bieżąca sytuacja polityczna. Protesty, rewolucje, perspektywy.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Gruzja. Tendencje niepodległościowe w czasach „pierestrojki”. Społeczne protesty. Kwiecień 1989 – zbrojna pacyfikacja gruzińskiego zrywu niepodległościowego. Powstanie ruchów narodowych. Gruzja wobec prób „odnowienia” ZSRR. Wybory i kształtowanie się systemu politycznego Gruzji. Prezydentura Zwiada Gamsachurdii (nacjonalizm, Gruzja dla Gruzinów). Zamach stanu. Wojna domowa. Wojna w Abchazji. Rosyjska pomoc i wstąpienie Gruzji do WNP. Bilans państwa po wojnie domowej. Gruzja w czasach prezydentury Eduarda Szewardnadzego. Status „państwa upadłego”, konflikty wewnętrzne, zamachu stanu, Gruzja klanów i lokalnych „książąt.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Azerbejdżan. Powstanie Ludowego Frontu Azerbejdżanu, kształtowanie się azerskiej państwowości. Azerbejdżan wobec prób „odnowienia” ZSRR. Zamach stanu w Azerbejdżanie w 1993 roku. Kształtowanie się elit państwowych Azerbejdżanu – kwestia wojny w Karabachu. Konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne. Straty terytorialne i problem uchodźców. Wpływ czynnika karabaskiego na polityczne elity Azerbejdżanu. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Azerbejdżanu. Rola i pozycja prezydenta.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Tadżykistan. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Tadżykistanu. Wojna domowa (1992-1997), geneza i przebieg. Podstawowe zasady ustrojowe. Konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Rola prezydenta – Emomali Rahmon. Polityka zagraniczna..	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Uzbekistan. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Uzbekistanu. Konstytucyjne podstawy ustroju państwa. System władzy państwowej Konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Rola prezydenta – Islam Karimov.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Kirgistan. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Kirgistanu. Konstytucyjne podstawy ustroju państwa. System władzy państwowej Konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Rola prezydenta.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Kazachstan. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Kazachstanu. Konstytucyjne podstawy ustroju państwa. System władzy państwowej Konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Rola prezydenta. Nursułtan Nazarbajev.	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3 TRUEPKS_4
Turkmenistan. Kształtowanie się i ewolucja systemu politycznego Turkmenistanu. Podstawowe zasady konstytucyjne, konstytucja. Władza ustawodawcza i wykonawcza. Rola prezydenta. Polityka zagraniczna – izolacjonizm. Proces transformacji ustrojowej w	TRUEPKS_1 TRUEPKS_2 TRUEPKS_3

5. Zalecana literatura:

- Brodowski J., *Gruzja po rewolucji róż. Obraz przemian polityczno-społecznych w latach 2003-2018*, Kraków 2019.
- Włodek L., *Wystarczy przejść przez rzekę. Azja Środkowa: Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan, Kazachstan, Uzbekistan*, Kraków 2014.
- Shukuralieva N., *Azja Centralna. Tożsamość, naród, polityka*, Kraków 2018.
- Fedorowicz K., *Transformacja ustrojowa w Armenii w latach 1991-2016*, Poznań 2017.
- Bodio T., (red.), *Kaukaz: mechanizmy legitymizacji i funkcjonowania elit politycznych, Tom VII*, Warszawa 2012.
- Bodio T., Załęski P., *Elity władzy w Azji Centralnej. Tradycja. Modernizacja. Etnopolityka*, Warszawa 2008.
- Załęski P., *Kultura polityczna więzi w Azji Centralnej*, Warszawa 2011.
- Bodio T., Mołdawa T., *Konstytucje państw Azji Centralnej. Tradycje i współczesność*, Warszawa 2007.
- Herbut R., Baluk W., *Transformacja systemów politycznych państw obszaru byłego Związku Radzieckiego*, Wrocław 2010.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	TRU EPK S 1	-	-	-	-	TRU EPK S 8
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test	x	x	x	x	X	X
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): wysoce precyzyjne formułowanie na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), perfekcyjna znajomość metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, doskonała orientacja w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, wysoce sprawna analiza krytyczna problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo sprawne formułowanie na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), bardzo sprawna znajomość metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, bardzo sprawna orientacja w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, bardzo sprawna analiza krytyczna problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.

Dobry (db; 4,0): sprawne formułowanie na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), sprawna znajomość metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, sprawna orientacja w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i

środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, sprawna analiza krytyczna problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich

dostateczny plus (+dst; 3,5):) formułowanie na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), zadowalająca znajomość metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, poprawna orientacja w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, zadowalająca analiza krytyczna problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.

dostateczny (dst; 3,0): próba formułowania na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), podstawowa znajomość metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, podstawowa orientacja w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, poprawna próba analizy krytycznych problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieumiejętność formułowania na piśmie złożonych problemów dotyczących procesu transformacji politycznej i ekonomicznej trzech państw Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz pięciu państw Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, Turkmenistan), nieznanostwo metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i finansów oraz wybrane zagadnienia z zakresu transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich, brak podstawowej orientacji w dylematach współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem kaukaskich i środkowoazjatyckich państw w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym, nieumiejętność próby analizy krytycznych problemów związanych z procesem transformacji polityczno-ekonomicznej państw kaukaskich i środkowoazjatyckich.